

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Vakka-Suomen Veden johtokunta 25.09.2025 § 28
3725/02.02.00/2025

Valmistelija: vesihuoltopäällikkö Kim Westerholm
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen toiminta rahoitetaan jäteveden käsittelystä perittävillä maksuilla eikä liikelaitos käytä eikä edes saa käyttää verovaroja toimintaansa. Uudenkaupungin Vesi liikelaitos ja Laitilan kaupungin vesihuoltolaitos ostavat jäteveden käsittelypalvelut Vakka-Suomen Vesi liikelaitokselta. Kaupungit vastaavat itse omista verkostoistaan ja Vakka-Suomen Vesi vastaa Uusikaupunki-Laitila siirtolinjasta.

Organisaatio

Vakka-Suomen Vedellä on kevyt organisaatio. Sillä on kolme omaa työntekijää ja lisäksi se ostaa palveluita Uudenkaupungin Vedeltä. Vuonna 2026 Vakka-Suomen Vedeltä laskutetaan 15 % liikelaitosjohtajan ja toimistonhoitajan työajasta sekä 30 % käyttöinsinöörin työajasta.

Tulot

Häpönniemen jätevedenpuhdistamolla käsiteltävän jäteveden määräksi on arvioitu 2.610.000 m³ vuosina 2026-2028. Laitilan osuus on tästä 630.000 m³ ja Uudenkaupungin Veden osuus (sisältää Kustavin ja Pyhärannan jätevedet) on 1.980.000 m³. Lisäksi puhdistamolla käsitellään pieniä määriä sinne autolla tuotuja lietteitä, yhteensä n. 5.000 – 6.000 m³ vuodessa.

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon laajennus vuosina 2018-2019 lisäsi liikelaitoksen lainamäärää merkittävästi ja tämä aiheuttaa yhdessä korkoriskin kanssa hinnan korotuspaineita. Nyt korot ovat tasaantuneet eikä poikkeuksellinen inflaatio aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia.

Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muut kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot. Jäteveden hintaan on viimeksi tehty muutoksia vuosina 2015, 2023 ja 2024.

Suunnitellulla hintatasolla liikevaihdoksi muodostuu 2.532.370 euroa.

Kulut

Vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa aineiden ja tarvikkeiden ostoihin on varattu 626.607 euroa, palvelujen ostoihin 839.575 euroa ja henkilöstökuluihin 209.111 euroa vuodessa. Kustannukset ovat nousseet edellisen vuoden tasosta 7,7 %. Tämä johtuu mm. sovituista palkkaratkaisuista ja inflaation aiheuttamasta kustannustason noususta.

Koska liikelaitos on tehnyt investointinsa velkarahalla, sen taloutta rasittavat isot pääomakulut. Vuonna 2026 lainanlyhennykset ovat yhteensä 613.293 euroa ja korkokulut ovat noin 35.134 euroa. Pääomakulut ovat 25,6 % liikevaihdosta. Lisäksi peruspääomasta maksettava korvaus on arviolta noin 40.850 euroa.

Tilikauden likeylijäämä on 67.566 euroa ja tilikauden 2026 varsinainen ylijäämä talousarviossa on 60.996 euroa.

Investoinnit

Häpönniemen jätevedenpuhdistamon vanha osa vaatii investointeja laadukkaan toiminnan ylläpitämiseksi. Vuonna 2026 tehdään useampia investointeja niin prosessiin kuin itse puhdistamokiinteistöönkin. Myös pumppaamoihin investoidaan, kuten joka vuosi.

Uutta ympäristölupaa on haettu maaliskuussa 2018 ja lupapäätös saatiin lokakuussa 2021. Luvasta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen ja Vaasan hallinto-oikeus antoi asiasta päätöksen 6.10.2023 (päätös 1245/2023). Lupapäätöksessä hylättiin vaatimus purkuputken rakentamisesta, mutta merkittävänä vaatimuksena on selvityksen tekeminen jätevesien jälkikäsittelyn ja hygienisoinnin tarpeesta. Selvitys on tehtävä 30.6.2025 mennessä ja se saattaa aiheuttaa merkittäviä lisäinvestointitarpeita tulevaisuudessa. Selvitys on toimitettu annetussa määräajassa ja Etelä-Suomen aluehallintovirasto on ottanut asian jo käsiteltäväksi.

Vakka-Suomen Veden investoinnit ovat esityksen mukaan 610.000 euroa vuonna 2026. Jätevedenpuhdistamon laajennusinvestointi on saatu valmiiksi, mutta edelleen puhdistamon vanha osa ja Laitilan siirtolinja vaatii investointeja laadukkaan toiminnan takaamiseksi. Vuosina 2027 investoinnit jatkuvat aiempaa korkeammalla tasolla, mutta v. 2028 investointitasossa voi tulla mahdollisesti alenemista. Tilannetta tarkennetaan tulevissa talousarvioissa. Investointeja rahoitetaan kassavaroin ja vain erityisessä tarpeessa lainarahoituksella.

Lainat

Liikelaitos lyhentää lainoja huomattavasti ja siksi toiminnan pääomakustannukset ovatkin suuret suhteessa liikevaihtoon. Vuonna 2026 lainaa lyhennetään 613.293 euroa ja korkokulut ovat 35.134 euroa. Pääomakulut liikevaihdosta ovat siis 25,6 %. Vuonna 2026 on varauduttu nostamaan uutta lainaa investointitarpeisiin 500.000 euroa. Lainakanta vuoden 2026 lopussa on 2.010.414 euroa. Lisää lainaa investointeihin on varauduttu nostamaan myös vuosina 2027 ja 2028.

Yleinen talouden tilanne

Liikelaitoksen talous on tiukentunut jo puhdistamoinvestoinnin takia ja sen kannattavuus ja maksuvalmius on heikentynyt ja rahavarat pienentyneet. Korot ovat nousseet ja lisäksi maailmantilanne aiheuttaa epävarmuutta energian ja kemikaalien saatavuuteen ja hintoihin.

Hinnanmuutoksista päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä ja toisaalta maksuja voidaan muuttaa aikaisemminkin, mikäli investointi- ja muut kustannukset ylittävät/alittavat ennakoarviot. Tällä hetkellä ei ole suunniteltu varsinaista hintojen korotusta, mutta hintojen laskemiseen sovelletaan aiheuttamisperusteista laskentaa.

Mikäli kaikki puhdistamolle suurinta kuormitusta aiheuttavat teollisuusyritykset allekirjoittavat teollisuusjätevesisopimuksen ja vastaavat jatkossa jätevesikustannuksistaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti, niin tällöin hinnankorotuspaineet ovat huomattavasti pienemmät.

Tällä hetkellä Uudessakaupungissa kaikki suurimmat yritykset ovat allekirjoittaneet teollisuusjätevesisopimuksen ja allekirjoitettuja teollisuusjätevesisopimuksia on yhteensä 13 kappaletta ja neuvotteluja käydään edelleen myös muiden yritysten kanssa. Muissa Häpönniemen jätevedenpuhdistamon viemärintialueen kunnissa on yhteensä viisi teollisuusjätevesisopimusta (Laitila 3 kpl ja Kustavi 2 kpl).

Peruspääoman koron maksu on alkanut vuonna 2014. Päätöksen mukaan peruspääomalle maksetaan 12 kuukauden euriboria vastaava korko. Korot ovat vuosia olleet alhaalla, ja jopa negatiivisia, joten peruspääomalle ei ole maksettu korkoa vuosina 2014-2021. Nyt korkotason noustua maksettavan koron on arvioitu olevan noin 40.850 euroa vuodessa 2 % mukaan.

Investointien toteutumistaso vaikuttaa merkittävästi sekä kassavaroihin että lainatarpeisiin. Lainaa joudutaan nostamaan,

mikäli investoinnit toteutuvat suunnitellun mukaisesti tai vähän vajaastikin.

Toiminnalliset tavoitteet

Vakka-Suomen Veden talousarvioesityksessä on vuodelle 2026 kolme painopiste aluetta; ympäristön suojele, asiakassopimusten hallinta ja tasapainoinen talous.

Keskeisiä tavoitteita ovat:

- ympäristön suojele
- selvillä olo viemäröintialueen teollisuuslaitosten kuormituksesta
- pitkällä aikavälillä liikelaitoksen tuloilla katetaan kaikki kulut

Esittelijä: Vakka-Suomen Vesi liikelaitoksen johtaja Kim Westerholm

Päätösehdotus: Johtokunta päättää hyväksyä liitteen mukaisen talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2028 ja lähettää sen edelleen osaltaan kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.
